

Робоча програма дисципліни «Міжнародна економіка з використанням управлінських інформаційних систем і технологій»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

120

Годин

Загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

4

Модулі

Змістовних блоки курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Міжнародна економіка

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

ОП: Фінанси, банківська справа та страхування в УІС і технологіях;
Облік і оподаткування в УІС і технологіях

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 120 годин / 4 кредити ЄКТС

Модулів: 4 змістовних блоки

Призначення дисципліни

Дисципліна «Міжнародна економіка з використанням управлінських інформаційних систем і технологій» формує у студентів системне розуміння закономірностей функціонування світового господарства, механізмів міжнародної торгівлі, руху капіталу та валютно-фінансових відносин. Курс охоплює теоретичні основи міжнародних економічних відносин, аналіз глобальних процесів, механізми міжнародної інтеграції та стратегії розвитку в умовах цифрової економіки.

Дисципліна є обов'язковою для підготовки бакалаврів зі спеціальності «Комп'ютерна інженерія» за ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях» та «Облік і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях» і забезпечує формування необхідних загальних і фахових компетентностей у сфері міжнародних економічних відносин.

Загальні компетентності

Аналітичне мислення

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації в міжнародному економічному контексті: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції щодо глобальних процесів.

Самоорганізація

Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки аналітичних записок, розрахункових робіт і презентацій з міжнародної тематики.

Комунікація

Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати міжнародні економічні явища, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні записки з використанням міжнародних стандартів.

Командна робота

Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів, обговорення ситуацій із міжнародної практики та спільного пошуку рішень у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Студент повинен вміти: аналізувати статистичну, нормативну та аналітичну інформацію міжнародних організацій; виділяти головне та узагальнювати результати; планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння світової економіки

Розуміння сутності міжнародної економіки, її функцій та структури в умовах глобалізації. Знання принципів функціонування системи міжнародних економічних відносин, їх форм, механізмів та інституційного забезпечення в контексті управлінських інформаційних систем.

Аналіз міжнародних показників

Здатність аналізувати ключові показники міжнародної економічної діяльності: торговельний баланс, платіжний баланс, валютний курс, обсяги іноземних інвестицій, індекси конкурентоспроможності та показники інтеграційного розвитку.

Міжнародна фінансово-інформаційна діяльність

Знання основ міжнародних фінансів, валютно-курсової політики, міжнародних розрахунків та цифрових фінансових інструментів у глобальній економіці; застосування інформаційних систем для аналізу міжнародних фінансових потоків.

Студент повинен вміти: оцінювати стан зовнішньоекономічної діяльності країни за ключовими показниками; визначати роль і функції міжнародної торгівлі та інвестицій у глобальній економіці; характеризувати механізми міжнародних валютно-фінансових відносин; орієнтуватися в основах міжнародної інтеграції та регіональних угруповань; пояснювати вплив глобалізаційних процесів на функціонування інформаційно-управлінських систем у фінансовій сфері.

Результати навчання

→ Пояснення міжнародних економічних категорій

Пояснювати сутність міжнародних економічних категорій та явищ: порівняльні переваги, умови торгівлі, платіжний баланс, валютний курс, іноземні інвестиції, економічна інтеграція та глобалізація.

→ Інституційна структура світової економіки

Характеризувати інституційну структуру світової економіки, міжнародні організації (МВФ, СОТ, СБ), регіональні інтеграційні об'єднання, застосовувати методи оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності та визначати роль України в глобальних процесах.

→ Аналіз зовнішньоекономічної діяльності

Аналізувати основні показники зовнішньоекономічної діяльності країн і підприємств для виявлення тенденцій, конкурентних переваг та ризиків участі в міжнародних економічних відносинах.

→ Нормативно-правова база ЗЕД

Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері зовнішньоекономічної діяльності; використовувати нормативні, статистичні та інформаційні джерела міжнародних організацій для прийняття обґрунтованих рішень.

Світова економіка та міжнародні економічні відносини

Тема 1.1

Система міжнародної економіки. Сутність, структура та суб'єкти світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин та їх еволюція в умовах глобалізації.

Тема 1.2

Міжнародний поділ праці та порівняльні переваги. Теорії міжнародної спеціалізації: від Рікардо до сучасних моделей. Конкурентні переваги країн за М. Портером.

Тема 1.3

Глобалізація та регіоналізація світової економіки. Сутність і рушійні сили глобалізації, транснаціональні корпорації, глобальні ланцюги вартості та цифрова трансформація МЕН.

Тема 1.1 — Лекційний матеріал

Система міжнародної економіки

Лекція 1 (2 год.): Міжнародна економіка як наука і навчальна дисципліна. Поняття, структура та суб'єкти світового господарства. Відмінність понять «міжнародна економіка», «світова економіка» та «міжнародні економічні відносини». Критерії класифікації країн у світовому господарстві: рівень розвитку, модель економіки, географічний регіон.

Форми МЕВ: міжнародна торгівля товарами та послугами, міжнародний рух капіталу (прямі та портфельні інвестиції), міжнародна міграція робочої сили, міжнародна передача технологій, міжнародні валютно-фінансові відносини. Взаємозв'язок форм МЕВ та їх роль у формуванні глобальної економічної системи.

Ключові питання лекції

- Поняття, структура та суб'єкти світового господарства
- Критерії класифікації країн: розвинені, країни, що розвиваються, країни з перехідною економікою
- Форми міжнародних економічних відносин та їх взаємозв'язок
- Показники відкритості національної економіки: експортна та імпортна квоти
- Місце України в системі світового господарства
- Роль міжнародних організацій (МВФ, СОТ, Світовий банк, ОЕСР) у регулюванні МЕВ

📄 Нормативна база: Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII (зі змінами).

Тема 1.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Порівняльний аналіз показників участі України у світовому господарстві (частка у світовому ВВП, обсяг зовнішньої торгівлі, рейтинг конкурентоспроможності) за даними Держстату та WTO Statistics.

Завдання 2. Кейс: визначення форм МЕВ для конкретного прикладу транснаціональної корпорації (діяльність ТНК в Україні). Аналіз структури та механізмів взаємодії.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ 1 «Система міжнародної економіки»
- Підготовка порівняльної таблиці груп країн у світовому господарстві з прикладами
- Складання схеми «Форми МЕВ та їх взаємозв'язок»
- Пошук даних про обсяг зовнішньої торгівлі України на сайті ukrstat.gov.ua

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати структуру світового господарства, визначати форми МЕВ та місце України у системі міжнародних економічних відносин.

Тема 1.2 — Лекційний матеріал

Міжнародний поділ праці та порівняльні переваги

Лекція 2 (2 год.): Міжнародний поділ праці (МПП): сутність, форми (загальний, частковий, одиничний), чинники розвитку. Теорії міжнародної торгівлі: меркантилізм, теорія абсолютних переваг А. Смита, теорія порівняльних переваг Д. Рікардо. Теорема Хекшера–Оліна: відмінності у факторній наділеності як основа торгівлі. Парадокс Леонтьєва.

Сучасні теорії: теорія конкурентних переваг М. Портера («Ромб Портера»: чинники виробництва, умови попиту, суміжні галузі, стратегія фірм). Глобальні ланцюги вартості (GVC): участь країн у GVC як показник включеності в МПП. Індекси виявлених порівняльних переваг (RCA Балаши).

Ключові питання лекції

- Сутність МПП та його форми
- Абсолютні та порівняльні переваги: приклади та обчислення
- Теорема Хекшера–Оліна та її практичне застосування
- Ромб Портера та конкурентні переваги країн
- Глобальні ланцюги вартості та роль ІТ-сектору
- Виявлені порівняльні переваги України у світовій торгівлі
- ІТ-аутсорсинг як перспективна форма МПП для України

Тема 1.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Розрахунок порівняльних переваг за моделлю Рікардо: визначення оптимальної спеціалізації двох країн та розрахунок виграшу від торгівлі.

Завдання 2. Побудова «Ромбу Портера» для обраної галузі економіки України (ІТ-сектор, агропромисловий комплекс або металургія). Виявлення конкурентних переваг та слабких сторін.

Завдання 3. Міні-дискусія: «Яка роль ІТ-аутсорсингу у міжнародному поділі праці для України?» — аргументація позиції з опорою на статистику.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — теми «Міжнародна торгівля», «Порівняльні переваги»
- Підготовка аналітичної записки: «Виявлені порівняльні переваги України у зовнішній торгівлі» (1–2 сторінки, з використанням даних WTO та Держстату)
- Складання порівняльної таблиці класичних і сучасних теорій МПП
- Пошук статистичних даних: структура українського ІТ-експорту (dou.ua, it-Ukraine.org)

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати порівняльні переваги, застосовувати Ромб Портера, характеризувати участь України у міжнародному поділі праці та глобальних ланцюгах вартості.

Тема 1.3 — Лекційний матеріал

Глобалізація та регіоналізація світової економіки

Лекція 3 (2 год.): Глобалізація як провідна тенденція розвитку світової економіки: сутність, рушійні сили, вимірювання (індекс глобалізації KOF). Позитивні та негативні наслідки глобалізації для різних груп країн. Антиглобалізаційний рух та протекціоністські тенденції.

Транснаціональні корпорації (ТНК): поняття, класифікація (горизонтальна, вертикальна, конгломератна), показники транснаціоналізації (індекс транснаціональності, індекс мережевого поширення). Вплив ТНК на приймаючі країни. Цифрова глобалізація: роль цифрових платформ, фінтех та електронної комерції у МЕВ.

Регіоналізація та цифрові тренди

1. Регіоналізація як альтернатива глобалізації: сутність, форми, регіональні торговельні угоди
2. Найбільші регіональні інтеграційні об'єднання: ЄС, НАФТА/USMCA, АСЕАН, Меркосур
3. Цифрова трансформація МЕВ: e-commerce, цифрові послуги, платформна економіка
4. Глобальні ланцюги вартості та їх реструктуризація в умовах пандемії та геополітичних зрушень
5. Сталий розвиток та ESG-принципи у міжнародній економіці
6. Україна в умовах глобалізаційних процесів і євроінтеграції

Тема 1.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз діяльності транснаціональної корпорації в Україні: визначення форм присутності ТНК, оцінка впливу на національну економіку (зайнятість, технології, податки), формулювання висновків.

Завдання 2. Оцінка цифрової глобалізації: аналіз ролі цифрових платформ у міжнародній торгівлі послугами (на прикладі українського ІТ-ринку).

Завдання 3. Презентація міні-дослідження: «Вплив глобалізації на обрану галузь економіки України» (3–5 хвилин на групу).
Взаємооцінювання.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Миронова М. І. «Міжнародна макроекономіка» (Львівський торговельно-економічний університет, 2023) — розділ «Глобалізація»
- Підготовка реферату: «Цифрова глобалізація та її вплив на розвиток фінансово-інформаційних систем» (3–4 сторінки)
- Аналіз рейтингів глобальної конкурентоспроможності (WEF Global Competitiveness Report, IMD World Competitiveness): місце України
- Опрацювання Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (zakon.rada.gov.ua): ключові положення

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати процеси глобалізації та регіоналізації, аналізувати діяльність ТНК, оцінювати роль цифрових технологій у МEB та позицію України у глобальній економіці.

Міжнародна торгівля та торговельна політика

Тема 2.1

Міжнародна торгівля товарами та послугами: структура, динаміка, умови торгівлі. Показники участі країни в міжнародній торгівлі.

Тема 2.2

Торговельна політика: протекціонізм та лібералізація. Тарифні та нетарифні інструменти регулювання зовнішньої торгівлі. Роль СОТ.

Тема 2.3

Міжнародний рух капіталу та прямі іноземні інвестиції. Теорії ПІІ, мотивація інвесторів, інвестиційний клімат та методи оцінки ефективності.

Тема 2.4

Міжнародна міграція робочої сили та трансфер технологій. Причини, наслідки міграції, ринок ліцензій та технологічна співпраця в умовах цифрової економіки.

Тема 2.1 — Лекційний матеріал

Міжнародна торгівля товарами та послугами

Лекція 4–5 (4 год.): Міжнародна торгівля товарами: поняття, структура (за товарними групами HS, SITC), динаміка та географічний розподіл. Умови торгівлі (Terms of Trade): поняття, індекс умов торгівлі, вплив на добробут країни. Показники зовнішньої торгівлі: торговельний баланс, сальдо торговельного балансу, коефіцієнт покриття імпорту експортом.

Міжнародна торгівля послугами: специфіка торгівлі послугами, класифікація (ГАТС: режим 1–4), структура міжнародного ринку послуг (транспорт, туризм, фінансові послуги, ІТ-послуги). Роль цифрових послуг: хмарні обчислення, ІТ-аутсорсинг, ВРО. Україна як експортер ІТ-послуг: тенденції та перспективи.

Ключові формули та показники

- Торговельний баланс = Експорт – Імпорт
- Індекс умов торгівлі = $(\text{Індекс цін експорту} / \text{Індекс цін імпорту}) \times 100$
- Експортна квота = $\text{Експорт} / \text{ВВП} \times 100\%$
- Імпортна квота = $\text{Імпорт} / \text{ВВП} \times 100\%$
- Коефіцієнт покриття = $\text{Експорт} / \text{Імпорт} \times 100\%$

Ключові питання лекції

- Структура світового товарного ринку та позиція України
- Особливості ГАТС і чотири режими торгівлі послугами
- ІТ-послуги як провідний напрям українського експорту

Тема 2.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок показників зовнішньої торгівлі України за умовними даними: торговельний баланс, експортна та імпортна квоти, коефіцієнт покриття імпорту експортом. Аналіз динаміки.

Задача 2. Визначення та аналіз умов торгівлі для обраної країни. Розрахунок індексу умов торгівлі та висновки щодо позиції країни у міжнародній торгівлі.

Задача 3. Аналіз структури українського експорту послуг з виділенням частки ІТ-послуг (за даними НБУ та Держстату). Побудова діаграми та висновки.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділи «Міжнародна торгівля товарами», «Міжнародна торгівля послугами»
- Виконання розрахункового завдання: аналіз динаміки зовнішньої торгівлі України за останні 3 роки (Держстат, НБУ)
- Підготовка таблиці «Структура українського ІТ-експорту: порівняння з провідними країнами»
- Ознайомлення з базами даних UN Comtrade та WTO Statistics Portal

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати та інтерпретувати показники зовнішньої торгівлі, аналізувати структуру товарного та сервісного експорту, характеризувати позицію України на ринку ІТ-послуг.

Тема 2.2 — Лекційний матеріал

Торговельна політика: протекціонізм та лібералізація

Лекція 6 (2 год.): Торговельна політика держави: поняття, цілі, інструменти. Тарифні інструменти: мито (специфічне, адвалорне, комбіноване), митний тариф, ефект митного тарифу для малої та великої країни, оптимальне мито. Нетарифні інструменти: кількісні обмеження (квоти, ліцензії), технічні бар'єри, субсидії, антидемпінгові заходи, добровільні експортні обмеження.

COT та багатостороннє регулювання: принципи COT (режим найбільшого сприяння, національний режим, прозорість), ГАТТ та ГАТС, механізм врегулювання суперечок. Регіональні торговельні угоди та їх співвідношення з правилами COT. Угода про асоціацію Україна–ЄС: зона вільної торгівлі (DCFTA).

Управління торговельною політикою

Торгова війна США–Китай як приклад сучасного торговельного протекціонізму. Санкційна торговельна політика: вплив на структуру МВБ. Торговельні наслідки збройного конфлікту для України.

Ключові формули

- Ефективний рівень захисту = $(\text{Тариф готового товару} - \text{Частка імпорту} \times \text{Тариф компонентів}) / \text{Частка доданої вартості}$
- Вплив тарифу: виграш виробника – програш споживача – витрати DWL
- Оптимальне мито = $1 / (\text{Еластичність пропозиції} - 1)$

Тема 2.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Графічний аналіз впливу митного тарифу на добробут малої країни: визначення ефектів виробника, споживача, доходу бюджету та чистих втрат (DWL).

Задача 2. Порівняльний аналіз інструментів торговельної політики: для трьох конкретних ситуацій (захист вітчизняного виробника, наповнення бюджету, захист стратегічної галузі) — обґрунтування оптимального інструменту.

Задача 3. Аналіз наслідків DCFTA для України: визначення галузей-переможців і галузей, що зазнали тиску, на основі статистики зовнішньої торгівлі з ЄС.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ «Торговельна політика»
- Підготовка аналітичної записки: «Наслідки торговельних санкцій для структури МЕВ України» (1–2 сторінки)
- Аналіз митного тарифу України (Митний тариф України, Держмитслужба)
- Розв'язання задач на розрахунок ефектів тарифу та квоти (4 задачі)

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати ефекти інструментів торговельної політики, розраховувати вплив тарифів на добробут, характеризувати систему COT та наслідки DCFTA для України.

Тема 2.3 — Лекційний матеріал

Міжнародний рух капіталу та прямі іноземні інвестиції

Лекція 7 (2 год.): Міжнародний рух капіталу: поняття, форми (прямі іноземні інвестиції, портфельні інвестиції, міжнародний кредит). Прямі іноземні інвестиції (ПІІ): поняття, ознаки, класифікація (greenfield, M&A, brownfield). Теорії ПІІ: OLI-парадигма Данінга (Ownership, Location, Internalization advantages).

Інвестиційний клімат: чинники залучення ПІІ (розмір ринку, вартість факторів, інституційне середовище, захист прав власності). Рейтинги інвестиційного клімату: індекс Doing Business, індекс захисту інвесторів. Методи оцінки ефективності ПІІ: NPV, термін окупності, індекс прибутковості. Інвестиційний клімат України та заходи з його покращення.

Ключові формули

- $PP = \text{Інвестиції} / \text{Річний грошовий потік}$
- $NPV = \sum (CF_t / (1+r)^t) - I_0$
- $PI = NPV / I_0 + 1$

Ключові питання лекції

- Відмінність ПІІ від портфельних інвестицій (критерій контролю — 10%)
- OLI-парадигма Данінга: чому ТНК інвестують за кордон
- Позитивні та негативні ефекти ПІІ для приймаючої країни
- Офшорні зони та проблема відмивання капіталів
- Інвестиційна позиція України: тенденції 2022–2024 рр.

Тема 2.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок ефективності інвестиційного проекту за методами NPV та PP при заданій ставці дисконтування. Вибір оптимального проекту та обґрунтування рішення.

Задача 2. Застосування OLI-парадигми Данінга: аналіз мотивів виходу конкретної ТНК на ринок України. Визначення переваг власності, локалізації та інтерналізації.

Задача 3. Аналіз географічної структури ПІІ в Україні (за даними НБУ): виявлення основних країн-інвесторів та галузей-реципієнтів. Висновки.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ «Міжнародний рух капіталу»
- Підготовка реферату: «Прямі іноземні інвестиції в Україні: стан, тенденції та перспективи в умовах відновлення» (3–4 сторінки)
- Аналіз інвестиційного клімату України за відкритими рейтингами (World Bank, UNCTAD, ЮНКТАД WIR)
- Розв'язання задач на розрахунок NPV, PP, PI (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє класифікувати форми міжнародного руху капіталу, застосовувати OLI-парадигму, розраховувати ефективність інвестицій і характеризувати інвестиційний клімат України.

Тема 2.4 — Лекційний матеріал

Міжнародна міграція робочої сили та трансфер технологій

Лекція 8–9 (4 год.): Міжнародна міграція робочої сили: поняття, класифікація (економічна, вимушена, постійна/тимчасова).
Причини міграції: модель Харріса–Тодаро (різниця в заробітній платі та ймовірність зайнятості). Наслідки міграції: для країни-донора (відтік кваліфікованих кадрів, грошові перекази) та країни-реципієнта (поповнення ринку праці, мультикультурність).
Грошові перекази (remittances) та їх роль у платіжному балансі.

Міжнародний трансфер технологій: поняття, форми (ліцензування, патентування, ноу-хау, FDI, спільні підприємства, міжнародна технічна допомога). Ринок технологій: ціноутворення на ліцензії, роялті. Захист інтелектуальної власності (TRIPS, BOIB). Цифровий трансфер технологій та відкритий код (open source).

Ключові питання лекції

- Масштаби трудової міграції з України: статистика та наслідки для ринку праці
- «Відтік мізків» та можливості залучення талантів назад в Україну
- Грошові перекази мігрантів як джерело валютних надходжень
- Форми трансферу технологій: переваги і недоліки для покупця та продавця
- Ліцензування ПЗ та відкритий код у міжнародній технологічній співпраці
- Угода TRIPS та захист прав інтелектуальної власності у digital-економіці

Тема 2.4 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок впливу міграції на добробут країни-донора: зміна зарплат, обсяг переказів, чистий ефект за умовними даними. Висновки щодо доцільності державного стимулювання повернення мігрантів.

Задача 2. Вибір оптимальної форми трансферу технологій для умовного ІТ-підприємства: порівняння ліцензування, ПІІ та партнерства. Обґрунтування рішення.

Задача 3. Кейс: аналіз міграційної ситуації в Україні в умовах збройного конфлікту — наслідки для ринку праці, ІТ-сектору та можливості відновлення.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділи «Міжнародна міграція», «Трансфер технологій»
- Підготовка аналітичної записки: «Трудова міграція з України: масштаби, структура та вплив на економіку» (за даними НБУ, МОМ, Держстату)
- Аналіз ринку ліцензій та технологій: бази даних VOIB та Укрпатент
- Підготовка есе: «Відкрите програмне забезпечення як інструмент міжнародного трансферу технологій» (2–3 сторінки)

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати наслідки міжнародної міграції, характеризувати форми трансферу технологій, оцінювати захист інтелектуальної власності та вплив цих процесів на економіку України.

Міжнародна валютно-фінансова система

Тема 3.1

Міжнародна валютна система: еволюція, структура, режими валютних курсів. Система МВФ та механізми валютного регулювання.

Тема 3.2

Платіжний баланс країни: структура, методологія складання, аналіз та макроекономічне значення.

Тема 3.3

Міжнародні фінансові ринки та інструменти. Глобальний ринок цінних паперів, ф'ючерсів, деривативів та криптоактивів.

Тема 3.4

Міжнародні фінансові організації та їх роль у глобальній фінансовій системі. МВФ, Світовий банк, ЄБРР та фінансова підтримка України.

Тема 3.1 — Лекційний матеріал

Міжнародна валютна система та валютний курс

Лекція 10–11 (4 год.): Міжнародна валютна система (МВС): поняття, елементи (валюта, режим курсу, золотовалютні резерви, міжнародна ліквідність). Еволюція МВС: золотий стандарт → Бреттон-Вудська система → Ямайська система (1976). Режими валютних курсів: фіксований, плаваючий, керований плаваючий, currency board.

Валютний курс: поняття, номінальний та реальний валютний курс, методи котирування (пряме, непряме, крос-курс). Чинники формування валютного курсу: паритет купівельної спроможності (ППС), паритет відсоткових ставок, платіжний баланс, спекуляція. Вплив зміни валютного курсу на ЗЕД та фінансову систему.

Ключові формули

- Реальний валютний курс = Номінальний курс $\times (P^*/P)$
- ПКС: $e = P / P^*$ (закон єдиної ціни)
- Паритет відсоткових ставок: $(1+r) = (1+r^*) \times (F/S)$
- Крос-курс: $S(A/C) = S(A/B) \times S(B/C)$

Ключові питання лекції

- Порівняння Бреттон-Вудської та Ямайської систем
- Переваги та недоліки різних режимів валютного курсу
- Валютна політика НБУ та курс гривні
- Роль SDR у сучасній МВС

Тема 3.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок номінального та реального валютного курсу гривні; визначення реального ефективного обмінного курсу (РЕОК). Аналіз динаміки та висновки для ЗЕД.

Задача 2. Перевірка паритету купівельної спроможності: порівняння цін на стандартизовані товари (метод «Big Mac Index») в Україні та країнах-партнерах. Висновки щодо недооцінки/переоцінки гривні.

Задача 3. Аналіз впливу зміни валютного курсу на фінансові результати умовного імпортера/експортера. Розрахунок валютного ризику та методи хеджування.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ «Міжнародна валютна система»
- Опрацювання навч. посіб.: Миронова М. І. «Міжнародна макроекономіка» (2023) — теми «Валютний курс», «Паритет відсоткових ставок»
- Аналіз динаміки офіційного курсу гривні на сайті НБУ (bank.gov.ua) за 2022–2024 рр.
- Підготовка таблиці «Режими валютних курсів: переваги та недоліки для малої відкритої економіки»

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати номінальний, реальний та ефективний валютний курс, застосовувати паритети ПКС і відсоткових ставок, аналізувати вплив курсових змін на ЗЕД.

Тема 3.2 — Лекційний матеріал

Платіжний баланс країни

Лекція 12 (2 год.): Платіжний баланс (ПБ): поняття, принципи складання (подвійний запис, принцип резидентності), методологія МВФ (ВРМБ). Структура платіжного балансу: рахунок поточних операцій (торговельний баланс, баланс послуг, первинні та вторинні доходи); рахунок операцій з капіталом; фінансовий рахунок (ПІІ, портфельні інвестиції, резервні активи).

Взаємозв'язок рахунків ПБ.

Аналіз ПБ: поняття рівноваги та дефіциту/профіциту ПБ; автоматичні та управлінські механізми коригування: механізм Хьюма, зміна доходу (кейнсіанський підхід), монетарний підхід. Платіжний баланс України в умовах збройного конфлікту: характеристика і тенденції.

Ключові питання лекції

- Структура рахунку поточних операцій та фінансового рахунку
- Принцип подвійного запису: як відображаються операції в ПБ
- Дефіцит поточного рахунку: причини, наслідки, методи коригування
- Міжнародна інвестиційна позиція (МІП) країни
- Платіжний баланс України: аналіз за даними НБУ (bank.gov.ua)
- Вплив грошових переказів мігрантів на вторинні доходи ПБ

Тема 3.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Складання спрощеного платіжного балансу за умовними даними (перелік операцій): правильне відображення дебету та кредиту за методологією ВРМБ. Аналіз отриманого ПБ.

Задача 2. Розрахунок та аналіз основних показників платіжного балансу України за реальними даними НБУ: сальдо поточного рахунку, фінансового рахунку, зміна резервів. Динаміка за 2022–2024 рр.

Задача 3. Кейс: діагностика проблем платіжного балансу умовної країни та розробка рекомендацій щодо стабілізації (інструменти монетарної та фіскальної політики).

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ «Платіжний баланс»
- Аналіз щоквартального ПБ України на сайті НБУ (bank.gov.ua): структура, тенденції, коментарі
- Підготовка аналітичної записки: «Платіжний баланс України: стан та проблеми в умовах воєнного стану» (2–3 сторінки)
- Ознайомлення з методологічним посібником МВФ ВРМБ (imf.org)

Очікуваний результат: студент вміє складати та аналізувати платіжний баланс, розраховувати основні показники рахунків ПБ, характеризувати стан платіжного балансу України.

Тема 3.3 — Лекційний матеріал

Міжнародні фінансові ринки та інструменти

Лекція 13 (2 год.): Міжнародні фінансові ринки: поняття, структура (валютний ринок FOREX, ринок євровалют, міжнародний ринок облігацій, ринок акцій, ринок деривативів). Функції та учасники міжнародних фінансових ринків. FOREX: організація торгів, обсяги, основні учасники (центральні банки, комерційні банки, хедж-фонди, корпорації). Міжнародний ринок цінних паперів: єврооблігації, ADR/GDR, міжнародні фондові індекси (MSCI, S&P 500, Euro Stoxx).

Інноваційні фінансові інструменти

Деривативи та ризики: ф'ючерси, опціони, свопи на міжнародних ринках. Хеджування валютних і процентних ризиків. Фінансові кризи як системний ризик: глобальна фінансова криза 2007–2008 рр., криза єврозони, наслідки COVID-19 для фінансових ринків.

Цифрові фінансові інструменти: криптоактиви та регулювання (MiCA в ЄС), стейблкоїни, CBDC (цифрові валюти центральних банків). Фінтех як трансформатор глобальних фінансових відносин.

Тема 3.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Аналіз операцій на ринку FOREX: розрахунок крос-курсів, прибутку від арбітражної операції, оцінка спреда між курсами купівлі та продажу. Побудова висновків.

Задача 2. Порівняльний аналіз інструментів хеджування валютного ризику для умовного українського імпортера (ф'ючерс, опціон, форвард). Обґрунтування оптимального вибору.

Задача 3. Кейс: аналіз впливу цифрових валют та фінтеху на структуру міжнародних фінансових відносин (на прикладі CBDC або провідних стейблкоїнів).

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання навч. посіб.: Миронова М. І. «Міжнародна макроекономіка» (ЛТЕУ, 2023) — теми «Міжнародний фінансовий ринок», «Валютні операції»
- Підготовка аналітичної записки: «Криптоактиви та CBDC в глобальній фінансовій системі: ризики та можливості» (2–3 сторінки)
- Аналіз динаміки провідних фондових індексів (MSCI, S&P 500) за даними відкритих фінансових ресурсів (investing.com)
- Розв'язання задач на розрахунок крос-курсів та операцій з деривативами (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати операції на міжнародних фінансових ринках, розраховувати валютні операції, характеризувати інструменти хеджування та цифрові фінансові інновації.

Тема 3.4 — Лекційний матеріал

Міжнародні фінансові організації

Лекція 14 (2 год.): Система міжнародних фінансових організацій: МВФ (функції, механізми кредитування, програми Stand-By, EFF, EFI), Група Світового банку (МБРР, МАР, МФК, МАГІ), Банк міжнародних розрахунків (БМР). Регіональні банки розвитку: ЄБРР, АБР, МБР.

Роль МФО у подоланні криз: механізми надання фінансової допомоги, умовність кредитів (conditionality), програми структурного коригування. Взаємодія України з МВФ, Світовим банком та ЄБРР: програми фінансової підтримки, реалізовані та поточні проекти відновлення. Міжнародна фінансова допомога Україні в умовах воєнного конфлікту (2022–2024 рр.).

Ключові питання лекції

- Функції МВФ: нагляд, фінансування, технічна допомога
- Відмінність між Світовим банком та МВФ
- Кредити ЄБРР для підтримки приватного сектору України
- Програма МВФ для України: умови та виконання
- Базельські угоди (Basel III) та регулювання банківської сфери
- Роль МФО у фінансуванні відновлення України (Lugano Process)

Тема 3.4 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Порівняльний аналіз МВФ та Світового банку: функції, інструменти, умови кредитування, вплив на економічну політику. Заповнення порівняльної таблиці та висновки.

Завдання 2. Аналіз умов та виконання програми МВФ для України (Extended Fund Facility): ключові показники, траншева структура, прогрес реформ (за відкритими звітами МВФ).

Завдання 3. Кейс: оцінка портфелю проектів ЄБРР в Україні — аналіз галузей, обсягів фінансування та очікуваних результатів для відновлення.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ «Міжнародні фінансові організації»
- Підготовка аналітичної записки: «Фінансова допомога міжнародних організацій Україні в 2022–2024 рр.: обсяги, умови та результати» (2–3 сторінки)
- Ознайомлення з офіційними сторінками МВФ (imf.org/ukraine) та ЄБРР (ebrd.com/ukraine)
- Складання схеми «Система міжнародних фінансових організацій» з характеристикою кожної

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати функції та інструменти МФО, аналізувати умови міжнародного фінансування, оцінювати роль МВФ, СБ та ЄБРР у підтримці економіки України.

Міжнародна економічна інтеграція та глобальні ВИКЛИКИ

Тема 4.1

Міжнародна економічна інтеграція: теорія, форми та етапи.
Євроінтеграція України: угода про асоціацію, DCFTA та
перспективи членства в ЄС.

Тема 4.2

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Форми виходу
на зовнішні ринки, митне оформлення, міжнародні контракти
та валютно-фінансові аспекти ЗЕД.

Тема 4.3

Міжнародна конкурентоспроможність та цифрова економіка.
Індекси конкурентоспроможності, цифрова трансформація
глобального бізнесу, роль ІТ у МEB.

Тема 4.4

Глобальні економічні проблеми та стратегії сталого розвитку.
Цілі сталого розвитку ООН (SDGs), кліматична економіка,
Зелена угода ЄС та відновлення України.

Тема 4.1 — Лекційний матеріал

Міжнародна економічна інтеграція та євроінтеграція України

Лекція 15 (2 год.): Міжнародна економічна інтеграція (MEI): поняття, передумови, рушійні сили. Теорія MEI: теорія митних союзів Вінера (trade creation vs. trade diversion), динамічні ефекти інтеграції. Форми MEI: зона вільної торгівлі → митний союз → спільний ринок → економічний і валютний союз → повна інтеграція.

ЄС як найбільше інтеграційне об'єднання: інституційна структура ЄС (Рада, Комісія, Парламент, ЄЦБ), спільна торговельна та монетарна політика, зона євро. Угода про асоціацію Україна–ЄС (2014): DCFTA, Директиви ЄС та адаптація законодавства, статус кандидата у члени ЄС (2022), переговорний процес.

Шляхи підвищення конкурентоспроможності у ЄС

- Торговельні та інвестиційні вигоди від DCFTA для України
- Адаптація технічних стандартів і регуляторного середовища до норм ЄС
- Цифровий єдиний ринок ЄС (Digital Single Market) та Україна
- Участь у програмах Horizon Europe та Digital Europe
- АСЕАН, USMCA, Меркосур: порівняння з моделлю ЄС
- Перспективи членства України в ЄС: умови та часові горизонти

Тема 4.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. SWOT-аналіз євроінтеграції України: виявлення переваг, недоліків, можливостей і загроз від членства в ЄС для ІТ-сектору та фінансової системи.

Завдання 2. Оцінка торговельних ефектів DCFTA: порівняльний аналіз структури торгівлі України з ЄС до (2013) та після (2023–2024) набуття чинності зони вільної торгівлі.

Завдання 3. Кейс: аналіз переговорного процесу вступу України до ЄС — кластери переговорних глав, виконані та заплановані реформи, орієнтовні терміни.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ «Міжнародна економічна інтеграція»
- Підготовка аналітичної записки: «Євроінтеграція України: поточний стан та перспективи для ІТ та фінансового секторів» (2–3 сторінки)
- Проведення порівняльного аналізу регіональних інтеграційних об'єднань (ЄС, АСЕАН, USMCA) за ключовими показниками
- Опрацювання офіційних матеріалів Представництва ЄС в Україні (euneighbours.eu/ukraine)

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати форми та ефекти МЕІ, проводити SWOT-аналіз євроінтеграції, аналізувати переговорний процес і наслідки DCFTA для секторів економіки України.

Тема 4.2 — Лекційний матеріал

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

Лекція 16 (2 год.): ЗЕД підприємства: поняття, суб'єкти, принципи (за Законом України «Про ЗЕД»). Форми виходу на зовнішні ринки: експорт/імпорт (прямий, непрямий, спільний), контрактне виробництво, ліцензування, франчайзинг, спільні підприємства, ПІІ. Критерії вибору форми виходу: ресурси, ризик, контроль, швидкість.

Міжнародні контракти та митне оформлення: структура зовнішньоекономічного контракту (предмет, ціна, умови постачання Інкотермс 2020, розрахунки, відповідальність). Митне оформлення: декларування, митна вартість, митні процедури. Форми міжнародних розрахунків: акредитив, інкасо, банківський переказ, відкритий рахунок. Валютне регулювання ЗЕД в Україні.

Ключові питання лекції

- Класифікація форм виходу підприємства на зовнішній ринок
- Умови постачання Інкотермс 2020: перехід ризиків та витрат
- Документарний акредитив як інструмент зниження ризику
- Валютне регулювання НБУ: обов'язковий продаж валютної виручки, ліміти
- Особливості ЗЕД для ІТ-підприємств: Дія Сіті, умови виплат за кордон
- Митний кодекс України: основні процедури для суб'єктів ЗЕД

Тема 4.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Складання спрощеного зовнішньоекономічного контракту на постачання ІТ-послуг (SaaS) іноземному замовнику: визначення предмету, ціни, умов оплати та розрахунку валютного ризику.

Завдання 2. Вибір форми міжнародного розрахунку для різних ситуацій (новий партнер, перевірений партнер, великий контракт, довгострокові відносини). Обґрунтування вибору.

Завдання 3. Кейс: аналіз особливостей роботи в Дія Сіті — правова форма, оподаткування, валютні операції для ІТ-компаній.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» та Митного кодексу України (zakon.rada.gov.ua): ключові норми для суб'єктів ЗЕД
- Підготовка аналітичної записки: «Умови здійснення ЗЕД для ІТ-підприємств в Україні: Дія Сіті та міжнародна практика» (2–3 сторінки)
- Вивчення Інкотермс 2020: характеристика основних базисів постачання (EXW, FCA, CIF, DDP)
- Аналіз нормативів НБУ щодо валютного регулювання ЗЕД (bank.gov.ua)

Очікуваний результат: студент вміє вибирати форму виходу підприємства на зовнішній ринок, структурувати ЗЕД-контракт, застосовувати умови Інкотермс 2020, характеризувати форми міжнародних розрахунків.

Тема 4.3 — Лекційний матеріал

Міжнародна конкурентоспроможність та цифрова економіка

Лекція 17–18 (4 год.): Міжнародна конкурентоспроможність: концепції і рівні (товар, підприємство, галузь, країна). Методи вимірювання: Глобальний індекс конкурентоспроможності WEF (12 стовпів), IMD World Competitiveness Ranking, індекс складності економіки (ECI). Чинники формування конкурентоспроможності країни: інституційне середовище, інфраструктура, макроекономічна стабільність, охорона здоров'я і освіта, технологічна готовність.

Цифрова трансформація глобального бізнесу: Індустрія 4.0 та її вплив на МEB; штучний інтелект, великі дані (Big Data), хмарні обчислення у міжнародному бізнесі. Цифрові платформи як нова форма глобальної конкуренції. Регулювання цифрової економіки (GDPR, Digital Markets Act ЄС, AI Act).

Конкурентоспроможність України у цифровому вимірі

- Рейтинг конкурентоспроможності України: динаміка та порівняння із сусідніми країнами
- Інноваційний потенціал України: Глобальний інноваційний індекс (GII)
- Цифрова трансформація в Україні: Дія, е-урядування, е-резидентство
- IT-сектор як драйвер міжнародної конкурентоспроможності
- Штучний інтелект у фінансах та обліку: автоматизація міжнародних розрахунків
- Регуляторне середовище для цифрової економіки: досвід ЄС та орієнтири для України

Тема 4.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Оцінка конкурентоспроможності України за методологією WEF GCI: аналіз сильних і слабких стовпів, порівняння з Польщею та Чехією, формулювання рекомендацій.

Завдання 2. Кейс: аналіз цифрової трансформації міжнародного банку або фінтех-компанії — вплив на конкурентоспроможність у глобальному масштабі.

Завдання 3. Підсумкова дискусія: «Яка стратегія підвищення міжнародної конкурентоспроможності є найбільш актуальною для IT-галузі України в умовах євроінтеграції?»

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ «Міжнародна конкурентоспроможність»
- Підготовка комплексного аналітичного завдання: оцінка позицій України у ключових рейтингах конкурентоспроможності (GCI, GII, IMD) та розробка рекомендацій
- Підготовка презентації: «Цифрова економіка як чинник міжнародної конкурентоспроможності» (10–12 слайдів)
- Систематизація матеріалу Модуля 4 для підготовки до іспиту

Очікуваний результат: студент вміє оцінювати міжнародну конкурентоспроможність країни за системою індексів, аналізувати цифрову трансформацію глобального бізнесу та розробляти рекомендації для підвищення конкурентоспроможності.

Тема 4.4 — Лекційний матеріал

Глобальні економічні проблеми та стратегії сталого розвитку

Лекція 19–20 (4 год.): Глобальні економічні проблеми сучасності: бідність і нерівність у світовій економіці, продовольча безпека, ресурсна обмеженість, кліматична криза. Концепція сталого розвитку: 17 Цілей сталого розвитку ООН (SDGs), парадигма ESG (Environmental, Social, Governance).

Кліматична економіка та Зелена угода: Паризька угода (2015) — механізми торгівлі вуглецевими квотами (ETS), вуглецевий кордонний коригувальний механізм ЄС (CBAM), зелені облигації (green bonds). Зелена угода ЄС (European Green Deal) та її наслідки для торговельних партнерів. Стратегія відновлення України в контексті «зеленого» відновлення та вимог ЄС.

Ключові питання лекції

- SDGs як рамка міжнародного економічного співробітництва
- ESG-інвестування та його вплив на потоки міжнародного капіталу
- Торгівля вуглецевими квотами: механізм EU ETS та ціноутворення
- CBAM: вплив вуглецевого мита ЄС на українських експортерів металу та хімії
- Зелені облигації: інструмент фінансування сталого розвитку
- Принципи відновлення України за Kyiv School of Economics та Lugano Declaration

Тема 4.4 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз виконання Україною ЦСР ООН: оцінка прогресу за обраними цілями (якісна освіта, гідна праця, відповідальне споживання), виявлення розривів і формулювання рекомендацій.

Завдання 2. Розрахунок потенційного впливу СВAM на конкурентоспроможність українських металургійних підприємств-експортерів у ЄС. Аналіз стратегій адаптації.

Завдання 3. Розробка концепції «зеленого» відновлення для умовного регіону України: ключові пріоритети, джерела фінансування (зелені облігації, фонди ЄС, ЄБРР), КРІ.

Самостійна робота (5 год.)

- Опрацювання підручника: Герасимчук В. Г., Войтко С. В. та ін. «Міжнародна економіка» (КПІ, 2024) — розділ «Глобальні проблеми»
- Підготовка аналітичної записки: «ESG-принципи та зелений розвиток як умова залучення міжнародних інвестицій в Україну» (2–3 сторінки)
- Підготовка комплексного розрахункового завдання: аналіз впливу СВAM на конкретну галузь
- Систематизація матеріалу всього курсу для підготовки до іспиту

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати глобальні проблеми та ЦСР ООН, аналізувати механізми кліматичної економіки (ETS, СВAM), оцінювати перспективи «зеленого» відновлення України.

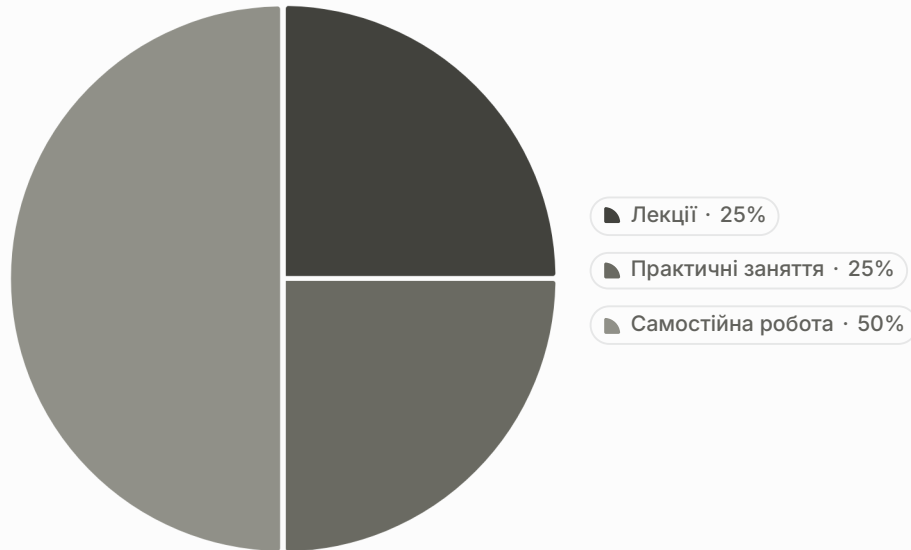
Розподіл навчального часу – 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	СРС (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Система МЕН	2	2	5
	Тема 1.2 – МПП та порівняльні переваги	2	2	5
	Тема 1.3 – Глобалізація та регіоналізація	2	2	5
Модуль 2	Тема 2.1 – Міжнародна торгівля	4	2	5
	Тема 2.2 – Торговельна політика	2	2	5
	Тема 2.3 – Міжнародний рух капіталу	2	2	5
	Тема 2.4 – Міграція та трансфер технологій	4	2	5
Модуль 3	Тема 3.1 – Валютна система та курс	4	2	5
	Тема 3.2 – Платіжний баланс	2	2	5
	Тема 3.3 – Міжнародні фінансові ринки	2	2	5
	Тема 3.4 – Міжнародні фінансові організації	2	2	5
Модуль 4	Тема 4.1 – МЕН та євроінтеграція	2	2	5
	Тема 4.2 – ЗЕД підприємства	2	2	5
	Тема 4.3 – Конкурентоспроможність і цифрова економіка	4	2	5
	Тема 4.4 – Глобальні проблеми та сталий розвиток	4	2	5
Разом		30	30	60

Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЕКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Структура навчального часу

Коментар до розподілу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

Лекції — 30 год. (25%)

Системне подання ключового теоретичного матеріалу з міжнародної економіки з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із міжнародної практики.

Практичні — 30 год. (25%)

Відпрацювання навичок, розв'язання задач, аналіз кейсів, дискусії, захист міні-проектів, робота зі статистичними базами міжнародних організацій.

Самостійна робота — 60 год. (50%)

Поглиблене вивчення, підготовка завдань, робота з джерелами МВФ, СОТ, НБУ, Держстату. Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни**.

Самостійна робота студентів — Детальний опис

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з міжнародної економіки (Герасимчук, Войтко та ін., 2024; Миронова, 2023), нормативно-правовими актами (Закон України «Про ЗЕД», Митний кодекс), а також аналітичними звітами МВФ, Світового банку, СОТ та ЮНКТАД.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань (торговельний баланс, валютний курс, NPV для ПІІ, ефекти тарифів); аналітичних завдань (аналіз платіжного балансу, структури ЗЕД, конкурентоспроможності); творчих завдань — есе та аналітичні записки з актуальних питань МЕН.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів: НБУ (bank.gov.ua), Держстат (ukrstat.gov.ua), МВФ (imf.org), СОТ (wto.org), ЄБРР (ebrd.com), Мінекономіки (me.gov.ua), ВРУ (zakon.rada.gov.ua). Використання баз UN Comtrade, ЮНКТАД WIR, WEF GCI.

Підготовка до занять та іспиту

Підготовка до практичних занять (умови задач, повторення теорії); підготовка до тестувань (ключові терміни, формули); систематизація матеріалу модулів для підготовки до підсумкового іспиту.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру. Проводиться після кожної теми у формі тестування (10–15 питань) або усного опитування.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або аналітична записка, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз показників зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків. Проводиться після завершення кожного змістовного модуля.

3

Підсумковий контроль — Іспит

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та практичні задачі. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали: **100-бальна система** з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Методи викладання

Викладання дисципліни «Міжнародна економіка» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері комп'ютерної інженерії, фінансів, банківської справи та обліку в управлінських інформаційних системах.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із міжнародної практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Кейс-стаді

Аналіз реальних міжнародних економічних ситуацій (ТНК в Україні, платіжний баланс, євроінтеграція); студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.

Практичні задачі

Розрахункові вправи (валютний курс, ефекти тарифів, NPV для ПІІ, показники ПБ); відпрацювання алгоритмів розв'язання із застосуванням реальних статистичних даних.

Дискусії

Обговорення актуальних проблем МЄВ (євроінтеграція, цифрова глобалізація, санкційна торгівля); розвиток критичного мислення та аргументації на основі міжнародних даних.

Нормативні документи

Опрацювання Закону «Про ЗЕД», Митного кодексу, Угоди про асоціацію з ЄС, нормативів НБУ та директив СОТ; формування навичок роботи з міжнародною правовою базою.

Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій; самостійний пошук і систематизація даних міжнародних організацій (МВФ, СОТ, ЮНКТАД, НБУ, Держстат).

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в УІС і технологіях» та «Облік і оподаткування в УІС і технологіях».

Рекомендована література та ресурси

Підручники та навчальні посібники (2022–2024 рр.)

- 1

Герасимчук В. Г., Войтко С. В., Серебренников Б. С., Сакалош Т. В.
Міжнародна економіка : підручник / за ред. В. Г. Герасимчука, С. В. Войтка. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. — 532 с.
- 2

Миронова М. І.
Міжнародна макроекономіка : навч. посіб. — Львів : Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2023. — 248 с.
- 3

Куцик В. І., Шевчук В. О., Полякова Ю. В. та ін.
Економіка та міжнародна економіка : навч. посіб. — Львів : Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2023. — 424 с.
- 4

Панчишин С. М., Грабинська І. В. (ред.)
Міжнародна економіка : методичні поради та плани практичних занять. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. — 88 с.
- 5

Кудінова А. В., Кулага І. В., Лопух К. В.
Основи економічних знань : навч. посіб. — Київ : ВЦ «Академія», 2023. — 208 с.
- 6

Петруня Ю. Є., Задоя А. О.
Економіка: базовий курс : навч. посіб. 6-те вид. — Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. — 265 с.
- 7

Стойко О. Я., Дема Д. І.
Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
- 8

Якименко І. Л., Петрашко Л. П.
Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
- 9

Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.)
Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
- 10

Єршова О. О., Гончаренко І. М.
Сучасні моделі управління розвитком бізнесу. Журнал стратегічних економічних досліджень. — 2022. — № 2(7). — С. 75.

Нормативно-правова база

- **Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»**
zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12
- **Митний кодекс України**
zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17
- **Угода про асоціацію Україна–ЄС (DCFTA)**
zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

Міжнародні та офіційні ресурси

Міжнародний валютний фонд imf.org	Світова організація торгівлі wto.org
Національний банк України bank.gov.ua	Державна служба статистики ukrstat.gov.ua
ЄБРР / Проекти в Україні ebrd.com	ЮНКТАД — Звіт про світові інвестиції unctad.org
Міністерство економіки України me.gov.ua	